

Петиция на МПО в ООН, октомври 1949 г.

В следвоенните години на кървава гражданска война в Гърция, македоно-българската емиграция в Америка и Канада е защитавала българите в Македония на най-високо международно ниво.

Публикацията във Вестник „Македонска Трибуна“ от м. ноември 1949 г. отразява връчването на петиция на МПО в централата на ООН (Организацията на Обединените нации), през 1949 г. За голяма гордост и чест на нашата църковната общност в Торонто, първият наш енорийски свещеник и голям радетел на българщината в Македония, **протоерей Васил Михайлов** е член на тази високопоставена делегация.

През месеците септември- октомври 1949 год. след четири години на ожесточена гражданска война в Гърция, в Политическия комитет на ООН се разглежда доклада на Подкомисията за Балканите.

Още преди да се постави на дневен ред доклада на Балканската Подкомисия на ООН, Централният комитет на МПО изпраща до всички членове на тази Подкомисия телеграма, в която се изразява „внушение за омиротворяването на Македония под гръцко иго“. В същия дух изпращат телеграми до Подкомисията много локални МПО и Църковни общини.

ЦК на МПО прави още една съпка в това направление: след като са изпратени телеграмите, една специална делегация от МПО се явява в главната квартира на ООН в Лейк Съксес, щата Ню Йорк (Lake Success, NY) за да представи обширна петиция върху положението на Македония под гръцко иго. В тази делегация влизат секретарят и съветникът на ЦК на МПО Любен Димитров и Методи Чанев, както и свещениците от Детройт, Мичиган и **Торонто, Канада** – Георги Николов и **Васил Михайлов**.

По-същественото от Петицията:

Петицията описва аргументирано положението на Македония под гръцко иго от „обсебването на тази и част след Балканските войни та до днес“. В нея се подчертава как всички гръцки правителства са преследвали една и съща политика на преследване и прогонване на македонските българи от вековните им огнища. Петицията се спира върху събитията от последните четири години на Гражданската война, на кървавата изстребителна борба между комунистическите партизански групи и атинските правителствени войски. От тази боба най-много страдат без вина македонските българи от Леринско, Костурско, Воденско, Енидже-Вардаско, Кайлярско и др.

Петицията завършва предлагайки няколко точки на вниманието на членовете на Балканската Подкомисия на ООН, както и на 11-те държави-членки на Съвета за Сигурност на ООН.

- Предлага се обща амнистия за всички осъдени в Македония и за заточените без присъда по беломорските гръцки острови, под наблюдение на специален екип на ООН.
- Възвръщане на всички „отвлечени деца от Македония от страна на партизаните, понастоящем разселени в Югославия, България, Румъния, Чехословакия и др.“.
- Международна помощ за пострадалото македонско население, пак под наблюдение от ООН.
- Гарантиране на право на македонските българи “да се ползват свободно от своя език, както и да се молят Богу в своите храмове на свой език“.

Към Петицията е прибавена и Резолюцията на 28-мия Конгрес на МПО от Форт Уейн, Индиана, за разрешаване на Македонския въпрос. В Резолюцията се дават „данни засягащи другите части на поробена Македония и се пледира за създаването в Македония на една Швейцария на Балканите“.

По-нататък в статията се дават подробности за изпращането на Петицията на Тригве Лий (Trygve Lie), генерален секретар на ООН, както и за срещата на делегацията с канадския министър на външните работи Лестър Пиърсън (Lester Pearson) в качеството му на Председател на Политическия комитет на ООН. На г-н Пиърсън бе възложено да докладва пред делегатите на Общото Събрание резултатите от работата на Балканската Подкомисия за примирителната и дейност.

Другата среща на делегацията е в главната квара на ООН с г-н Андрю Кордие (Andrew Cordier), изпълнителен секретар и главен помощник на генералния секретар на ООН. По изрично нареждане на г-н Кордие на делегацията се осигурява да присъства на заседанието на Политическия Комитет когато се разисква положението в Гърция.

Следва среща с г-н Ралф Бънч (Ralph Bunche), главен секретар на *Организацията на нациите и народите без представителство (Unrepresented Nations and Peoples Organizations, UNPO)*, специален представител на ООН за уреждането на свободната държава Израел и носител на Нобелова награда за мир за 1950 год. В продължителен разговор той е подробно запознат с исканията на МПО.

Последователно, по време на престоя си делегацията на МПО се среща със следните отговорни лица: главният секретар на Председателя на пленарните заседания на ООН, ген. Карлос Ромуло (Carlos Romulo), с посланика на Норвегия – Ивар Лунде (Ivar Lunde), с г-н Пийк (Peake) - главен секретар на посланика на Великобритания сър Александер Кадоган (Alexander G. Cadogan) и със секретарите на посланиците на следните държави: Съединените Щати. Франция, Великобритания, Турция, Египет, Куба, Украйна, Аржентина (всички членове на постоянния Съвет за сигурност на ООН). В отделна среща делегацията беше приета от д-р Тингфу Цянг (Tsiang Tingfu), посланик на Китай в частния му кабинет. В една пауза на заседанията на Политическия комитет на ООН, делегацията се среща с представителя на

Югославия, д-р Алеш Беблер (Ales Bebler), комуто бе предадена Петицията, както и Резолюцията на Конгреса за разрешаване на македонския въпрос. Проведена бе и втора среща с канадския министър на външните работи, г-н Пиърсън.

Срещи с представителите на печата:

В специалния отдел за пресата към ООН делегацията се среща с представители на американския и европейския печат. Копия от Петицията са връчени на представителите на Асошиейтед Прес (Associated Press), Юнайтед Прес (United Press), Интернешънъл Нюз Сървис (International News Service), Ню Йорк Таймс (New York Times), френската и канадската преса, както и други вестници и издания. На следващия ден Ню Йорк Таймс отбелязва участието на делегацията.

Заседанието на Общото събрание на ООН

Подробно са описани обстановката, правилата на работата и протичането на заседанията. От чуто на заседанията и от проведени разговори с отговорни фактори става ясно, че „работата на Примирителния комитет на ОН е спъната и не може да се приключи поради упоритостта на Албания и България да съдействат на международния институт“.

Ето как, когато комунистическа България позорно е мълчала, македонобългарската емиграция е защитавала българите в Македония пред ООН, световната организация с огромен авторитет. Днес, когато някои се опитват да забравят или преиначат историческите факти и събития, берем горчивите и срамни плодове на тогавашното мълчание. Международният комунизъм, не само разпалва и подклажда братоубийствената война в Егейска Македония, но и цинично използва за своите „революционни“ цели справедливите надежди на македонските българи за отхвърляне на гръцката власт и автономия на всички македонски земи. Както е видно от статията, официална България, чрез представителите си в ООН, активно работи против усилията на МПО, единствен останал задграничен защитник на българите в Македония.

Този срам може да бъде измит като покажем дейността на тогавашните родолюбци от МПО и да тачим паметта на свещеник Васил Михайлов, основател на енорията на Св. Троица, вечна да бъде паметта му!

Васил Попвасилев

Октомври 2020 г.